

Obsah

Předmluva	9
I Teoretická část	11
1 Zdravotnická psychologie	13
1.1 Vymezení pojmu	13
2 Zdraví a nemoc	17
2.1 Zdraví	18
2.2 Nemoc	19
3 Psychologická problematika pacienta	22
3.1 Postoj k nemoci	22
3.2 Omezení životních potřeb	25
3.3 Omezení soukromí	29
3.4 Osobnostní vlastnosti pacienta	30
3.5 Změny v prožívání a chování během nemoci	33
3.6 Členění pacientů podle druhu onemocnění	35
3.7 Méněcennost	36
3.8 Psychologie ambulantně léčeného a hospitalizovaného pacienta	37
3.9 Sdělení diagnózy	39
4 Psychologická problematika nemoci	42
4.1 Postoj zdravotníka a pacienta k nemoci	42
4.2 Autoplastický obraz nemoci	43
4.3 Ambivalentní prožívání nemoci	45
4.4 Prožívání nemoci v čase	46
4.5 Vztahy mezi tělesnou a duševní stránkou nemoci (psychosomatická – somatopsychická onemocnění)	47
5 Bolest, strach a úzkost v nemoci	50
5.1 Bolest a reakce pacienta	50
5.2 Prožitky strachu a úzkosti	56
6 Nemoc jako svízelná životní situace	61
6.1 Svízelné situace	61
6.2 Reakce na svízelnou situaci	67
6.3 Zvládání nemoci a těžkých životních situací	71
7 Zdravotník a pacient	74
7.1 Osobnost zdravotníka	74
7.2 Vztah mezi zdravotníkem a pacientem	76
7.3 Úroveň chování zdravotníků k pacientům	84
7.4 Vztahy mezi pacientem, rodinou a zdravotníky	86
7.5 Iatropatogenie	87
7.6 Hospitalismus a pacient	89

8	Dorozumívání se mezi zdravotníkem a pacientem	92
8.1	Pozorování ve zdravotnictví	92
8.2	Komunikace ve zdravotnictví	96
8.3	Rozhovor a jeho význam ve zdravotnictví	111
9	Psychologické problémy pacientů podle druhu nemoci	125
9.1	Uplatnění psychologie v chirurgii a ortopedii	125
9.2	Uplatnění psychologie ve vnitřním lékařství	127
9.3	Uplatnění psychologie v dětském lékařství	128
9.4	Uplatnění psychologie v ženském lékařství	129
9.5	Uplatnění psychologie u pacientů s mentálním, smyslovým a tělesným defektem	130
9.6	Uplatnění psychologie u starších pacientů, nevyléčitelně nemocných a umírajících	132
	Závěr	134
II	Praktická cvičení	135
	Úvod	137
	Vyučovací metody	138
1	Zdravotnická psychologie	143
1.1	Vymezení pojmu	143
2	Zdraví a nemoc	145
2.1	Zdraví	145
2.2	Nemoc	148
3	Psychologická problematika pacienta	152
3.1	Postoj k nemoci	152
3.2	Omezení životních potřeb	157
3.3	Omezení soukromí	161
3.4	Osobnostní vlastnosti pacienta	166
3.5	Změny v prožívání a chování během nemoci	168
3.6	Členění pacientů podle druhu onemocnění	170
3.7	Méněcennost	171
3.8	Psychologie ambulantně léčeného a hospitalizovaného pacienta	173
3.9	Sdělení diagnózy	175
4	Psychologická problematika nemocí	176
4.1	Postoj zdravotníka a pacienta k nemoci	176
4.2	Autoplastický obraz nemoci	178
4.3	Ambivalentní prožívání nemoci	184
4.4	Prožívání nemoci v čase	184
4.5	Vztahy mezi tělesnou a duševní stránkou nemoci (psychosomatická onemocnění, somatopsychická onemocnění)	185

5	Bolest, strach a úzkost v nemoci	188
5.1	Bolest a reakce pacienta	188
5.2	Prožitky strachu a úzkosti	196
6	Nemoc jako svízelná životní situace	197
6.1	Svízelné situace	197
6.2	Reakce na svízelnou situaci	201
6.3	Zvládání nemoci a těžkých životních situací	202
7	Zdravotník a pacient	206
7.1	Osobnost zdravotníka	206
7.2	Vztah mezi zdravotníkem a pacientem	211
7.3	Úroveň chování zdravotníků k pacientům	215
7.4	Vztah mezi pacientem, rodinou a zdravotníky	220
7.5	Iatropatogenie	221
7.6	Hospitalismus a pacient	225
8	Dorozumívání se mezi zdravotníkem a pacientem	228
8.1	Pozorování ve zdravotnictví	228
8.2	Komunikace ve zdravotnictví	230
8.3	Rozhovor a jeho význam ve zdravotnictví	235
9	Psychologické problémy pacientů podle druhu nemoci	241
9.1	Uplatnění psychologie v chirurgii a ortopedii	241
9.2	Uplatnění psychologie ve vnitřním lékařství	244
9.3	Uplatnění psychologie v dětském lékařství	246
9.4	Uplatnění psychologie v ženském lékařství	247
9.5	Uplatnění psychologie u pacientů s mentálním, smyslovým a tělesným defektem	247
9.6	Uplatnění psychologie u starších pacientů, nevléčitelně nemocných a umírajících	253
	Literatura	257
	Rejstřík	261
	Souhrn	263
	Summary	264